

תערוכת בולים לאומית
"באר שבע 82"
National Stamp Exhibition
"Beer Sheva 82"

289

10/1982

תשרי התשמ"ג

משרד התקשורת
השירות הבולאי

MINISTRY OF COMMUNICATIONS
PHILATELIC SERVICES

באר־שבע נזכרת בתורה במקום בו נכרתה ברית בין אברהם אבינו לאבימלך מלך פלשתים לאחר סכסוך בין רועיהם על בארות המים: "ויקח אברהם צאן ובקר ויתן לאבימלך ויכרתו שניהם ברית... על כן קרא למקום ההוא באר־שבע, כי שם נשבעו שניהם וכן נאמר בספר בראשית: "ויתע אשל בבאר־שבע ויקרא בשם ה' אל עולם".

נטיעת האשל מציינת מעבר מחיי נדודים לחיים של עובדי אדמה, חיי קבע בצל האשל, ואילו הקריאה בשם ה' אל עולם קובעת את באר שבע כערש המונוטאיזם.

באר־שבע נתברכה בבארות מים יציבות, ישבה על צומת דרכים והיתה נקודה אסטרטגית חשובה כבר מימים ימימה.

בתקופת המקרא היתה באר־שבע הנקודה הדרומית בארץ־ישראל, גבול האזור החקלאי, כשדרומה לה שבטים נודדים.

ראשיתה של באר־שבע החדשה בסוף המאה ה־19 כאשר השלטון הטורקי יצר בה מרכז מינהלי ליד בארות המים. הטורקים בנו בה את ארבעת הבניינים הראשונים: בית־ממשלה, מסגד, בית־ספר אזורי ובית־המושל. בראשית בניין העיר אנו מוצאים את היהודים בין החלוצים הראשונים; לצד המוכתרים של המוסלמים והנוצרים מתמנה "מוכתר" יהודי, כשהיהודים פעילים במיוחד בתחום המסחר, ונציין את חנות ה"כלביו", שהוקמה ע"י האחים גוזלן מקהילת חברון.

בשנת 1906 הקימו שתי משפחות יהודיות תחנת קמח, הראשונה במדבר מחוץ לערים עזה וחברון. עד מהרה נעשתה חצר התחנה ללב הקהילה היהודית בבאר־שבע ובה בית־כנסת ומקווה טהרה לשימושה של הקהילה שמנתה כ־100 נפש.

במלחמת העולם הראשונה היתה באר־שבע מרכז צבאי חשוב ובמקביל גם מרכז יהודי. לקהילה נספחו חיילים יהודים שהוצבו בסביבה, פועלי כפייה ובעלי מקצועות יהודיים שהובאו לכאן ואשר בצעו עבודות בנייה חשובות כמו: הקמת הגשר הטורקי על וואדי באר־שבע וגשרי מסילת הברזל לסיני.

מאורעות 1929 גרמו להתרוקנות באר־שבע מיהודיה; חוץ מפקידים בודדים לא ישבו בה יהודים עד לשחרורה ע"י צה"ל, בחול המועד סוכות תש"ט.

עם הקמת המדינה נועדה באר־שבע לשמש בירת החלק הדרומי של ישראל, בסיס להפיכת המדבר לארץ נושבת.

ייחודה של באר-שבע – היותה עיר קולטת עולים. ראשוני מתיישביה היהודים היו יוצאי מחנות המעפילים בקפריסין בתחילת שנת 1949. הם מצאו עיירה ריקה והתיישבו בה לצד החיילים המשוחררים, שחרו לבנות את ביתם בעיר המדבר. בחודש פברואר 1950 מעביר הממשל הצבאי את הנהלת העיר לידי ועדת עיריה וכבר באותה שנה מתחילים העולים לזרום מארבע כנפות הארץ. בתחילה – מעברות, ממחנות אהלים ובדונים, מופקים לסופות החול וזלעפות המדבר ובד בבד עם בואם החלה תנופת בנייה של שכונות חדשות, מפעלי מלאכה וחרושת בצד תשתית חינוכית ומרכזי תרבות, כשכל עלייה קולטת את הגל הבא של העולים. העיר מונה כ-130,000 תושבים היא מהווה מרכז כלכלי הכולל את מפעלי יס-המלח בסדום, התעשיות הכימיות במישור רותם, הקרייה המודרנית של התעשייה הכימית ברמת חובב, והקרייה למחקר גרעיני הסמוכה לדימונה. העיר כוללת מוסדות חינוך יסודי תיכוני וטכנולוגי וכן בתי-מדרש למורים, בית-חולים אוניברסיטאי ובית-ספר לרפואה ואוניברסיטת הנגב על שם בן גוריון. הקשר בין באר שבע לערי הפיתוח שבסביבתה חי ותוסס ויושבי הנגב נהנים ממפעלי תרבות, האמנות, התיאטרון והמוסיקה, שהעיר מספקת לאוכלוסייתה. באר-שבע מוסיפה גם כיום לקלוט עולים חדשים ולמזג גלויות.

אליהו נאוי

גיליון המזכרת עוצב על ידי ד. המבורג, תל אביב
THE SOUVENIR SHEET WAS DESIGNED BY R. HAMBURG

for 3-year olds, through elementary, vocational, secondary and technical schools to a teachers' training college and a school of physical education. The town boasts a University Hospital and Medical School and above all, the Ben-Gurion University. The links between Beer Sheva and the surrounding development towns are very close and the settlers of the Negev enjoy cultural events such as the theatre, music and art, but above all, Beer Sheva continues to play a leading role in absorbing new immigrants and integrating the varied communities.

E. Nawi

important military centre which, at the same time became of increasing Jewish importance. The Jewish community was reinforced by the addition of Jewish soldiers stationed there and by labourers and craftsmen brought in to carry out vital construction projects such as the Turkish bridge over the Beer Sheva wadi and the railway bridges along the Sinai railway line.

The 1929 disturbances put an end to the Jewish community, and apart from one or two government clerks, not a Jew was to be found in the town until its liberation in the War of Independence.

With the establishment of the Jewish State, Beer Sheva was designated the capital of the south, the base from which the bare desert would be converted into a flourishing area.

One thing above all typifies Beer Sheva — its status as an immigrant town. The first immigrants to arrive were the refugees from the Cyprus detention camps, in 1949. They came to a deserted town and settled down alongside the demobilised soldiers who chose to set up home in this deserted place.

In February 1950 the Military Governor transferred responsibility for the town to a Town Council and in the same year immigrants from the four corners of the earth began to reach Beer Sheva. In the beginning, they were housed in transit camps — in tents and shacks which were at the mercy of the sandstorms and the burning desert wind. Gradually houses were constructed, workshops and factories established, an educational and cultural infrastructure created as each succeeding wave of immigration was absorbed with the help of its predecessors.

To-day, Beer Sheva numbers some 130,000 souls and the town serves as an important economic centre for the Dead Sea works of Sedom, the chemical plants of Rotem, the modern chemical complex of Ramat Hovev and the atomic energy research centre near Dimona. The educational infrastructure ranges from kindergartens

BEER SHEVA

Beer Sheva is mentioned in the Bible as the place where Abraham made a covenant with Abimelech, king of Philistia following a dispute between their servants over the rights to a well in the area: "And Abraham took sheep and oxen, and gave them to Abimelech, and they two made a covenant.... wherefore that place was called Beer Sheva, because there they swore, both of them.... and Abraham planted a tamarisk tree in Beer Sheva and called there on the name of the Lord, the Everlasting God." (Genesis XXI: 27-33)

The planting of the tamarisk tree marks the transition from the life of a nomad to that of a tiller of the soil, living permanently in the shade of the tamarisk, while calling upon the Lord as "God Everlasting" marks Beer Sheva as the cradle of monotheism.

Beer Sheva was blessed with a supply of permanent wells; was situated at an important crossroad and was strategically important even in ancient times. During Biblical times Beer Sheva was the southernmost point of the Land of Israel, marking the limit of the cultivated area beyond which were to be found only nomadic tribes.

The beginnings of modern Beer Sheva go back to the end of the 19th century when the Turkish authorities set up an administrative centre on the site of the water wells. They built the first four buildings — government house; a mosque; a regional school and the governor's residence. Among the first settlers of Beer Sheva were to be found a number of Jews who were particularly active in commerce and a Jewish "mukhtar" was appointed alongside the Moslem and Christian mukhtars.

In the year 1906 two Jewish families set up a flour mill in the town, the first mill in the desert apart from those in Gaza and Hebron. Within a short time, the site became the centre of activity for the local Jewish community and a synagogue and mikve (Jewish ritual bath) were built to serve the 100 Jews living in the town.

During the first World War, Beer Sheva was an

באר בִּשְׁבַּע שֶׁבַע — חֲדָרִים מְחֻמָּה הִי"ד

WELL AT BEER SHEVA (ACCORDING TO 18TH CENT. ETCHING)

המשרד הראשי: שדי ירושלים 12, יפו 61080
MAIN OFFICE: TEL AVIV - YAFO · ISRAEL